

سال ۱۹۷۱

دانشگاه

زند

گروه آه به راه میکی همه راه نکه به
دانشی نه وهی نوی برانه گاه به نیت

- و تهی نوی
- بیری نوی
- کرداری نوی

۱۹۷۱/۱۱/۰۶
۱۹۷۱/۱۱/۰۶
۱۹۷۱/۱۱/۰۶

۲

هه و النامه ی نیکب
روزگار
نوی

- و ته ی نوی
- پیری نوی
- کرداری نوی

دلسوزانمان !

پتر له چوار مانك تیږه پری به سر دهرچوونی ژماره
 ۱ - ماندا ، ئینجا توانیمان هم ژماره ۲ - ووتان بخهینه
 بهر دست . هژیو کله شی به هر حال ، ناشکرایه . . هیواو
 ناوانیکې فراوان و سهزو (ناره زوویه کی به جوش و به لام
 دهستان کورت ، نهک ته نه له رووی دارایی یه وه) که
 چوار مانکي ویست نا به چکه چکه و به دهردی سهری ،
 پاره ی ژماره ۱ - مان وره کرته وه) ، به لگو له زور رووی
 تریشه وه که که ندو کزسپی قه به ترو سهخت تر له مهسه له ی
 پاره ، دینیتیه ریڅکامان . سته مترینیان هیستریای که له کو -
 مه کنی لی کردنمانه ، له لایه ن ناچه زانی نه و بزوتنه وه
 نوی خوازی یه وه که روانکه له کزپی نه دهب ورؤشبیروی
 نه ته وه که ماندا بهرپای نه کات .

ته وانه ی سرکه وتنی بزوتنه وه ی نوی خوازی ی روان -

بکه یان لئ خۆش نه ته مات ، وایان لئک ته دایه وه که هه لئیکه
 هه بچکار به نرخیان بۆ هه لکه وتوه ، که سه ری روانکه ی
 تیا بکوته وه دو هه ناسه ی روانکه خوازانی تیا خه فه
 بکه ن . وایان دانا که حوشره که له نان و ساتدایه بکه -
 ویت و ته وانیش به چه قۆ بهر بینه کیانی . به لام ته وه له
 به و باره دا نه ی شکانده وه ، وه که ته وان بیزوویان پتوه
 ته کرد . نه سه ری روانکه ی تیا کوترایه وه نه دو هه نا-
 سه ی خه فه کرا ، وه نه حوشره کهش کهوت . به لکوو به
 پیچه وانوه ، هه له وه له دا روانکه و روانکه خوازانی
 سه لماندیان که تا راده ی په رستن به ته نک ته ده ب و فیکرو
 رۆشنه یی ی پیش کهوتن خوازی نه ته وه که یانه وه نو به و
 په ری دلسۆزی و له خۆ بوردنه وه ، پارێزکاری لئ ته که نو
 به ره و پیشه وه ی ته به ن .

نیه ستاش سه ره رای کشت نه و که له کۆمه کین لئ کردن و
 په لاماردانه شیتانه یه ی ناحه زان ، و ا ژماره - ۲ - ی روا-
 نکه تان ته کاته ده ست که وه ک ژماره - ۱ - مان بریقیه
 له کۆمه له به ره هه یکی هه مه ره نکه ی شاعیران و نو سه رانی
 نه وه ی نویمان . هیوادارین له دلتانا چیکه ی هه قیانه تی

خزى بکانه ووهو شتيکى ترنان لهو ريبازه نوئى خوازى به بو
روون بکانه ووه ، که نيمه له کزرى نه ده بى که له که ماندا
خومانى بو نه کونين .

(دهسته ی نووسهران)

کتابخانه کت بى بهش مه که له !

کلافه يه ک ژاني نووره ؟

له نووسينى چـ يرزا نووسى نوئى خواز

(حسين عارف)

پرسیار ۰۰ بۆھاتنى گۆدۆۋ

- جلال مېرزا كرىم -

(۱)

بۇچى ؟ ئەبى .. ھەمرو جارى
.. كشت بەھارى

سال .. لە دواى سال ،

« سالى خۆلە مېش و زووخال »

لە ساي بەرۇچكەى يادىكا ..

« يادىك بىن بال »

خۆرى تەزىو

بىكەين بەسنىكى مېژووا

نە .. لە ناو كەرووى زامىكا ..

« زامىكى تال »

بەستەى رزىو

بىكەين بەكىيانى مردووا .

؟ ؟ ؟

بۇچى ؟ ئەبى .. كاسە سەرى

شەق كراوى

ژۇر ئەر خەوانى بىنى بەرى

.. بە خوین تەرى

تەمەنى خۇزكەى وئىل بوومان

لەچەرخى تازەى بېستەما

بى سېبەرى ..

كپانى زەردە شەق كوژراومان

بى ئاوىستای مەلۇاسراوى

ناوخۇزى ئالای سووتاوى

ئاسمانى بىنى سەرو شوینمان

... بېتە سەما

؟ ؟ ؟

(۲)

ھاوړیکانم !

بە ھارى ئەم کوردستانە

ھېشتا تینووی گانی بە کە

نە تە قیوہ .

ده نگی ژانی نهم شارانه
چاوه پری کز رانی به که
همیشتا کاروانی قوربانی
دیره کانی ..
نه چنیوه .

؟ ؟ ؟

(۳)

هاوریکانم ..
پر سیارمان هزار و به که
کور دستانمان
چاوه پروانی کزدویه که
چاوه پروانی مه زده به که
چاوه پروانی کولله به که
سنگی ریکای ناسمان ون
هه لته کینتی ..
راست کاته وه

به یکهری (راستی) سه روبن

؟ ؟ ؟

(۴)

هاورپنکائم ! ..

هاتنی گزڈوی هاورپمان

بیری نهوی

خویفی نهوی

وتهو کرداری نوئی نهوی

قوربانئی (کاروانی وشه

راچه نیو) ی تهمیزی نهوی

شی کردنهوهی (کلانه پیک

ژانی نووره) ی نبعه ی نهوی

(روژ ژمیری) سووتینراوی

نازاری (پشمه رکه) ی نهوی

هه آهاتنی

(خوزرپکی یاخی بووی نهوی)

تزله ی زامی

کیشارای نوئی . . نهک کوردستان

نهک بولیشیا . . هه موو جیهان

به لکوو جیهانی نوئی نهوی .

نیسانی / ۱۹۷۱

سمکۆلی ئه هریمه ن له زامی هه قریسته که دا

کا که مه م بۆ تانی

« ئیوارده یه کی سالی (۸۶۱) ی زایینی »

ئه فسانه ی دهوری بهرد له بیری تهزیویاندا سمکۆل
ئه کات ، باومزی بوون و نه بوونیان له بنه رتا له قیووه .
له ژیر بیلبله ی چاویانا ، جادوو کای کۆن به با ئه کات .
شوانه که وجه که شالۆوی ووتهی دڵ له رزینی بۆ ئه هینام .
- نه که ی .. بیور له روویا به رزکه یه وه .

که لخۆ خه له فاوه کانی بهر بزکه وتیش ، ورینه ی ئه ویان
ئه جووه وه . نه مامی مه ترسی بی پر واییان له دلی تازه -
کر اووم ئه چه قاند . له که ل ته وورداوه شانان ، قسه کانیان وه
سوژن خزی به بن باخه لما نه کرد . ده ستم ئه به سترا ، مه -
به سیان هه ره سه هینانی من بوو . دوو دلی بوون وه ک خۆیان
بوو .

- ئه م داره پیره ، وه ک په یکه ره داتا شراوه کان ،

گاورد کرده !

- بویه پتویسته له ره گور ریشه دهره پینزی !
زبانم له که لیانا سووا ، ته مهنی خوشیم له که لیانا به با
دا ... له که لی شهیتان نه هاتنه خواره وه . ووستی گاورد کرد ،
ته بیج شوین پتشی نه مینجی . نه مانه له ناخی دهره و نیانا وا
هست نه کهن که پاشماوهی دیر نیانه . مه آرسی لهم چاد-
ووه نه کهن . له چنۆ که نه دیتراوه کان سل نه که نه وه . بویه
برینه وهی نه م (هه قرینسته) تا که خواستی خه لیغه بوو . له
ناخیان که یشتووه .

- کۆلکی دارستانه که شمان دهره نینا . نه م داره بیوری
به خۆی نه کرت ... هه رما .. که وره بوو .. هه رما ..
دوو رۆژی تر ، دیاری به که ی بۆ بار نه که م . به زیرو
پایه ی به رز شاد نه بیم . خه لکی له به رم هه لئه ستن ، ده ست
به سنکه وه نه کرن . سامان و پایه . هه وینن هه مرو شتی که
تاریکیش له ناویا نه تویته وه .

- نه فرمت له برینه وهی کراوه ا

نه بیج راست نه بیت ؟ به لکه مان چی به ؟ نه بیج هاواره -
که یان بۆ سوودی من بیت ؟ نه . نه . هه مروی فووی

همانهی بۆشه ، نه بوایا بمزانیا به خو په رستی له ژبر په ر-
دهی قسه کانیانا خوی جه شار دابوو . نه یان ویست دیاری
جوانی دهستی خویان بیت .

- هر که لایه کی هه ژرسته که هه زار دیوی له ژبرایه ا
ووته کانیان ، له چاران تووندتر ، خویان به شاخه که دا
ته کرد . نه که پانه وه ، له سه د لاوه ده نکلی نه دایه وه . بۆ
نه وهی سامی زۆرتر بیت . به لام له هه مرویان کرنکترم ،
به هیزترم .. کیش به کور نووشه وه له به رده ما نه وه ستین .
خه لینه راستی بۆ چروه ، باشتین داری نه م دنیای ئیسل-
هه یه بۆ کۆشک و ته لاری نوئی . چاو لیک ئی بی ترس ،
نووستن بن بپی نه کات .

- نه و ریچکه یه ی گرتو ته ، ریخی هات و نه هاته ا
له به ره به یانه وه داره که م داپلۆسته وه . به ریوازم دا ،
هیچی له دهست نه هات ، نه وانیهی نه وان بۆی چوو بوون
کشتی به روهی هیچا شکایه وه . نه ترسم ، راست بکه ن ، له
نیوهی شهوا دیوه کان سواری کۆلم بن ، دهست له بینه قاقام
بنین . نه وسا هاوار بۆ کئی به رم ؟ . نه .. نامه ویج به رم .
ژیان خۆشه .. ژیان ژیا نه . راکه م سه ری خۆم هه لکرم ؟

له فرمانی خه لیفه ده رچو ونیش تاوانه . پاش که ز برونه وه ،
سزای تووندی له دووایه . خۆم به چل مه زمه بان کافر
ناکه م .

- وازلهم داره پیره بینه ، مانه وهی به خۆپای نی به .
- نه ترسم .. نه ترسم .
- بیور به خۆی ناگری .

تاوبکی کۆیلهی کردووم ، سینه ری دار هه ژر نیسته که
وهک مزته که سواری سهرا سنکم بووه . ترسان له بیر کردنه .
وهی خستووم .. خهوی له چاوه ماندوووه کانم تۆراندوووه .
- ئهی هاوار خه لکینه بمکه نی ؟ .. خه لکینه له کوپن ،
چاره یهک ..

« ناخی زهوی سه ره ره و ژووور نه بینه وه »

- ئهی هاوار خه لکینه بمکه نی ، خه لکینه له کوپن
چاره یهک .. دهستی یاره یتم بۆ درێژ کهن .

- نهو هاوار ، هاوارت له چی به ؟

له بن زکمه وه ، بروسکه یه کی نابه له د ناوده می تال کردم
وهک پیری سهد سائه ، سهرم له گری قه بری نه بوونا نه له ر-
زی .. زبانه له کلیاه چوو .. برۆی چاوم به تهلی هه هه -

لیات پیکهوه دوورابوو . هه مان دهنک هاواری کردهوه .

- نهوه بۆ قسه ناکه ییت (نار جاسب) (۱) ؟

ترسی ناهاهه وار له سه ر شانم سووک بوو ، دیاره من
ناوم نار جاسب نی یه ، ناری وا قۆرم نه بیستوهه . من ناوی
خۆم باش نه زانم .. ناوم .. ناوم .. نای ناوی خۆم له بیر
چۆتهوه . من پیم نه لاین .. من چۆن بانگ نه کرام .

به ترسه وه چاوی خوم لیک کردهوه ، حه په ساویم له دنیا -
یه کی که دا چوار ناله ی نه کرد . مه شخه ئی ئاگر کشت
لایه کی رووناک کردۆتهوه . داره پیره که ی له به یانی یه وه
خه ریکی بووم چی شوئینیشی نه ماوه . بیوه که ی هاو پیم ،
سه ری خوی هه لگر تیوو . له شارێکی سیرینا بووم ، ژیا نی
نه وسام ها تیوو به رچاو .

- دیاره ، پاش نه وه ی ژیا نی خوم به سه ر بردوهه ،
مردووم ، ئیمپۆ رۆژی حه شره . هه ر تاوا ئیکیشم کردییت ،
خه لیغه له لای راستی پیغم به ره وه وه ستاوه وه شه فاعه تم بۆ

(۱) تکایه نه ماشای دووای چیرۆکه که بکه . بۆ دۆز -

ینه وه ی نهو ناوه میژوو یانه ی له مه و دووا به رچاوت نه که ویت

تہ کات . بہ زووترین کات بہ ہشت باوہشی پھوڑی بو من
پاک تہ کاتوہ .

- تار جاسب بڑ قسہ ناکہیت ؟ .

لہ خواہن دہ نک ورد بوومہوہ ، ہمان شوانہ کہوچہ -
کہ یہ کہ تہ یترساندم دارہ کہ بہر مہوہ ، تہ لین تہوہی تاوا -
نبار بیت لہوہ دنیا شیت تہ بیت . تہ میش بڑیہ ہر بہ تار
جاسبم بانگ تہ کات .

- بڑ شوانہی کہری چاک تہ بوو بہ قسہی ترم تہ کردو
خہلیفہ لیم داکیر تہ بوو .

- شوانی چی .. من نانا سیتہوہ .. من (پواورشیسب) م
لہ بیت چوہ .

- تہوہ تیک چوویت . لہ خوتہوہ ناو تہ لیت .. تاکات
لہ خوت بیت روڑی حہ شرہ .

- حہ شری چی ؟ .. تہوہ بڑ وات لی ہاتوہ .. تیرہ
(باختری) ی مہزنہ .

- باختری چی ؟ بڑ حہ شری نیہ .

- دیارہ تہ سپہک لہ سہری داوی . بڑیہ ہیچ شتیکت لہ
بیز نہ ماوہ . ہلہ وہرہ لہ کہلم بڑ لای (تہوہرہ مزدہ)

سەر هه لکرین . داوای لێ بوردنی لێ بکە .

- ناهوره مزدهی سه کباب چی به کړنووشی بۆ بهوم ؟

من بت په رست نیم .

- کوره ووس . نه فرود له (نه هریه من) بکە . ده ست

بینه با خۆمان به (په رستکا) دا بکەین .

وه لأم له په راسوی بپه رنه کیدا خنکا . زبانم له کر -

بژده چه چوو . کهس کوئی له ده نکم نه بوو . چاوم له

کالانا قه تیس ما بوو . کیان له سه ر او واما کیزی نه کرد .

هاوار له کهرووما به نکمی خوارد بژوه . کشت ده سه لاته -

کانم له سه ره تاوه له په نا پواورشیبادا خۆی سه شار دا -

بوو . هر که ته ماشام نه کرد . ته واوی وینهی شوانه که -

وجه که بوو . به لأم له تواناما نه ما نهو راستیه ده بریم . .

کویم له قسه کانی نه کرت ؟

- له هه موو ناوانه کانت پاش کهز به ره وه . په نا بهره بهر

ناهوره مزده . با سزات سروک بیت . له بهری بپارێزه وه . . .

وهک (زه راده شت) نه فرموئی . . نهی ژبان . لبت وورد

بوومه وه . بۆم ده رکهوت که و ره ترین تاوانت له که لدا

کردووم . من نهه نه ویست بهم هه موو ترسێزکی و نا پاکی و

داوین پیسی و درۆزنیه وه له دایک بێم ، من ئەم ویست که
هاتمه دنیاوه فریشته بێم . تهواوی راستی بوون و نه بوونم
به دهسته وه بێت . سه ره رای ئەمهش . تۆم خوش نه ویت
نامه وی بهرم . چونکه چون به بوونم رازی نه بووم . به
له ناوچوونیشم رازی نیم .

« به ره به یانی سالی ۵۵۷ پ . ز . »

- نیمه پۆمان له رۆژه خوشه کانه . زه ماوه ندی به ختیاری
بکێن . چل شه وو چل رۆژ کۆری ئاههنگ به رمه دن .
کابرای ئەسپ سوار . به ناو بازارو کولانه کانا نه کههرا
وای به دانیشوانی شاره که ئهوت . ته ۴۸ ۴۰۰ بو ناو بوو
مه بهس ئاکادار کردنیان نه بوو . به لکو خووی کۆز بوو .
بۆ جوانی له سه ری ئه رۆیشتن .
به ختیاری له کونه سنکی دیواره کانی شه وه لپهاوی به ستبوو
کۆری ئاههنگ سپی مرۆفیشی کرتبزه . نه ماشاکه ره به
ده کههه بوو . ته وی مه بوو له کۆرا بوو . خه م له پنی
ده ریای بێ ناوونیشان تووند کرا بوو . سه شخه لی ئاکر پر به
پیستی خۆی رووناکی به زه ماوه ند ته به خشی .

له سه ره سووچی کولانیکا . له به رده می ده رکایه کی دوو

دەریدا . دوو کەس و دەستابوون . هەر لەوانە ئەچوون کە
لەسەر تانە بەردەکانا دانیشتیبوون ، قسەى شوانەیان بە دوو-
و دلی ئەوتەو . لێرەش بە چپە قسە ئەکەن ، بۆ یە کتری
ئەکیژ ئەو .

- تازە ئەم وولاتەمان لێ بوو بە دۆزەخ ، پاش کەز
بوونەوێش بێ سووودە ، پیلانەکانمان ژێر ناوکەوت .
- ئەبێ وایت ، نێمە دوو دل بووین . وە کەری ناو-
چۆکە لە هەر دوولامان ئەخوارد .

- تۆ ئەو مەلێ ، (جاماسب) چۆن بە قسەى (زە-
رادەشت) هەڵخەلەتا . بیری نوێ چۆن لە گریژەنەى برد؟
- ئەى تۆ لە گریژەنە نابات کە ئەئیییت .. رۆژى
ناشتى و ئاسایشى مەرۆف ئەو کاتەیه کە کشت کیاندارێک
بێت .. ئەو بوو من کەرەکم بوو . ئەمەش لە گەل پاک-
کردنەوێ خۆمان سەر دەرئەگات . بۆ ناشتی تۆی ئەو
نە ئەوێه ، لە رەحمى دایکدا ، کە راستی ئەواوی پێیە .
- جاماسبیش لە ژێرەو کەنەى لە بێر و هەست و هۆشى
شا (ویشتاب) کرد ، تا ئەویش هەڵخایسکاو کەوتە
داوێه .

که چاویان به نیمه کهوت ، خزیاں به ژوورا کردهوه ،
دهرگایان لهسهر خزیاں داخستهوه . له چاوهگانیا نا نهوه دیان
بۆ دووپات کردهوه که راست بۆی چووم ، هه نهوانه ن
لیرهش هه مان دهور نه بینن . هاوونیکهم سهیری کردم ، شهریک
بوو هاواری بۆ بهرم .. پینی بلیم .. نهوانه هاوونیکه یه کانی
تۆ نه بوون که قسهی دهمی تۆیان نه چووه وه .

- ویشتاسی مهزن ، باوهشی بۆ نایینی پاکمان کردهوه ،
خۆی له ژیر پینی (سریاش) دا راخست . ناههنگ بکهن
رووتان خۆش بیت .

کابرای سواره له کۆره پانینگا وای به خه لکه که نهوت .
براده ره کهشم وای بۆ من نه کتیرا به وه .

- هه میسه شایی بکهن ، ناههنگ بکیرن ، رووتان
خۆش بیت ، بهختیاری بهره به لاوتی نه سینی ، خوینی کهرمی
تازه بهم وولانه (نایستا) نشینه نه دات . روژی بی
ناههنگ که لای زوو هه لته وه ری .

لهسهر دیواری قوتابخانه یه کدا ، له باتی ناوونیشان ،
به خوینی مرۆئیک نهوه نووسرابوو . « بیری باش ، وونهی
باش ، کرداری باش » چاوی چه په ساوم له هاوونیکهم بیری

به زهرده‌خه نه‌وه وتی :

- من لهو بروایه‌دام راستی ته‌واو بالئی پیروزی خۆی
به‌سه‌رمانا نه‌کیشی . به خۆش‌ویستنی ، خزمه‌تی یه‌ك کردن
خۆیه‌خت کردن . نه‌و مرۆقه فریشته‌یه‌مان بۆ دیته سه‌ر دنیا
که ته‌واوی نه‌و راستیانه‌ی لاییت ، له‌به‌ر نه‌وه‌یه نه‌م
هه‌لبه‌سته سنج سووچه به خۆین نوو سراوه .

« کالیسکه‌کان هزی بوون نه‌چینن »

ناسۆی نه‌رخه‌وانی که‌لی کپۆی کرت ، چاوه پر کامه -
رانیه‌کان به‌ره‌و خامۆشی نه‌ه‌چوون . کالیسکه رازاوه‌کان له
جووانه‌و رۆبیشتنا بوون به‌ره‌و شاره شاه‌ژاوه‌که . نه‌سپ
سواری پیشه‌نکیش له پیشه‌وه مژده‌ی نه‌دا .

- ... زه‌راده‌شتی مه‌زن ، ویستاسی که‌وره‌مان ، روو
له په‌رستگان . هاواری پاکی به‌ر دل و ده‌روونی بوونتان
له سرباش و نا‌ه‌وره‌مژده بکه‌ن . له هه‌له‌کانی ببووری ،
پاش که‌ز بوونه‌وه‌ی لی وه‌ربکری ..

ده‌نکی ده‌هزل و زورپنای ناو په‌رستگا ، بۆنی کول و
ریه‌جانه‌و کنیز .. پیشوازی نه‌کردین . له ناو چه‌وشه‌ی
په‌رستگادا بۆ به‌رژمه‌وه‌ندی خۆمان به سه‌ر یه‌کا که‌وتین ،

له دووره ده نكې ، ده نكې ئاده مېزادېكى بهخته وهري زانا
بهر كويتم نه كهوت .

- تم كارو ياسايانهى تا نيمرؤ سهرى هه آداوه ، هيچيان
مه بهستى راست ناده نه دست . . له بهر نه وه بهر كهى كات و
چيكا ناكرن . بويه داواتار لى نه كه م هه مووتان به يهك
دست په لامارى بدهنو له بنه په تا هه لى ته كينن .

ريزي خړپاك كرده وه ، بهرو ژوورى په رستكا
چوون . نيمه ي په تيارهش كه ونينه سهر چوك ، دهستى
پاكانه و پارانه وه مان بهرز كرده بزه . خاموشى دنياى داكرت
چاوه نووستن - نه ويسته كان پر بوون له گريان . فريشته كان
چاويان بؤ ئاده مېزادى وهك خويار نه كپرا . . پياوه
نابيني په كان له ناو په رستكاوه شالوى ده نكيان بهر كويى
نيمه نه كهوت .

- تا نيتاش شهري به ينى ناهوره زده و نه هريمه رن
نه براوه ته وه ، نه و كانه مال ويرانى دهست پي نه كات كه نه .
هريمه ن زال بيت . له و روزه دا كشتو كال وشك نه بيت .
كياندار كه لاکيان به سهر يه كدا نه كه وي . ره شه بايه كى
رهشى دل ته قين له دهى دپوه كانه وه دهر نه چن ، دهر كاي

دۆزهخ نه خريته سه رپشت . . بهردو زيبخو خۆلى زهوى
وشكى رهش نه ماشريته وه . كشت وهك ورده قورقوشى
تواوه به سه ر مرزؤاته باريت .
- پرومان پى به .

. . بۆيه داواتان لى نه كه ين ، بهر بكه نه وه پيش نه وهى
په لامار بدن . كه په لامارتاندا به هيچ كلؤچيك بهر له
كشانه وه مه كه نه وه . چونكه شكاني مهردانه سه ربه رزى تره
له كشانه وه . وه مهردوو كيان بهك تامانچ نه بدن .
- پرومان پى به .

مهردومه كانيش بهو چوره وهلامى پياوه نايينيه كانيسان
نه دايه وه .

بى دهنگى كشت لايه كى ماشيه وه ، هه ورى رهش بهرى
ناسمانى كرت ، دهنگى دلى مرزؤه كانى هه وشه وه په رسته كا
باوه شيان به به كدا نه كرد . ترس له چاويانا قه تيس ما بوو .
دهنگى پياوه نايينيه كان له دووروه وا نه بى سترا .

- به مردن كو تايمان ديت ، چونكه نهو مرزؤه نه بووين
كه ته واوى راستيمان پى بيت . هه ر بويه شه (نه سفند رمز)

له باوه شی خویمان ناگریت . داوای سووتاندنی مردووه کان
نه کات .

- بپرومان پینیه تی .

بینه نگی ی سه راه نویی و روی مرزقه کان .. بو کاربکی
کرنک سه رنجی ریواری نه شاره زای رانه کیشا . نم نعه ی
باران راپه رینی نویی بهرپا کرد . رووی خویمان به باران اووه که
نه شوش . هاوار هاواری نه وان کشت لایه کی داگیر کرد .

- سریش رازی بوو .

- خه لکینه هه لپه رن ، زه ماووند بکه ن .

- (ووره نیدیکنا) ی کوری سریش مؤده ی رازی بوونی

باوکی بو هیناین .

باران ووستا ، خور بهری ناسمانی کرت ، ههور به
یهک ته کان توایه وه . پیاوانی ناو په رستکا هاتنه دهره وه ،
له په رستکا دهرچوون ، رووه کرده که ی ته نیشق رویشتن .
که بیشتنه سه ر نهو چالانه ی لی درابوون . شای مه زن ،
هه ژریتیکی دایه ده ست زه راده شت ، زه راده شت له که ل
چه ندنا فهرمووی !

- نه م داره بهو هیوا به نه نیژم که نهو مرزقه فریشته -

یهی له پهراسووی ناهوردمزدهوه له دایک نه بیت ، له بنیا
بجه سینه وه . بویه نهی ناری نه ژادینه داواتان لږ نه کم
که چاودیری بکن . تا که وره و بیت .

- پروامان پیی به .

- نه و روزهی نه هریمه رڼ به سر ناهوردمزده دا زال
نه بیت ، نه م داره نه پرته وه . نه وسا مه ترسی له ناوچوونی
ناهوردمزده به رپا نه بیت .

- پروامان پیی به .

- به لام نه و روزه هر دیت که ناهوردمزده ته وای مرو و شو
دنیا بخاته باوه شی خوبه وه .

- پروامان پیی به .

هه ژرست : داریکه له چه شی کاژ ، به لام ته مه نی له و
درې ژرته . له سر داوای خه لینه ی عباسیه کان بر ایه وه .
تارچاسب : یه کیک بو له و ده سه لات دارانه ی دوژمنی
زه راده شت بوون .

پواور شیسب ! ناوی باوکی زه راده شته . وه لیره دا وه
هه لکری بیی زه راده شت داندر اوه .

باختر ! نه و شاره بو که زه راده شت پاشاکه ی خسته

سهر بیری خوی .

ناهوره مزده : خوی خیر و روناکی به له ناینی زه راده شت

ته هریمه ن : خوی شهرو تاریکی .

چاماسب : وهزیری شای شاری باختر بوو .

دیشناسب : شای شاری باختر بوو که بروای به ناینی

زه راده شت هینا .

سریاش : خوی خوره .

ناویستا : کتیبی ناینی زه راده شته .

ته سفند رمز : وه کیلی زه وی به له ناینی زه راده شتا .

وه ره ئیریکنا : هه وری بارانوی به که کوری خوره .

له روانگه ی یاخی بوونو شووړش و مهر گهوه

- صلاح الدین شوان -

(۱)

نه ی پېشه ورکھی ، رېښکای وشکی نادپاری ؟

نه ی خنکینزاو ..

له کڼمی خوینتی پرې کریمه ی

شهو ی زاواو بوو کینتی دا

پاش نه مه نیکي دلداري

چاوه کانت ..

دوو بزمبایه ،

به دوای کړی ناتمش که ده ی

زه رده شته که ی کوردستانا

به بېن وچان ، مهر نه که پری

ده سته کانت ..

هیزی کشت چیهانی تیابه
به هوای عیسای
بیستم سدهی نیکوژشانا
چهرگی شهیتان
مه لئه درئ

به لئی برام . . . !
له یاخی بوون و شورشو
له مردنا . . .
خوینی رژاوی کوردستان
نه که یته ملوانکهی دیاری ،
بۆ سینگی سهوزی شاخه کان

(۲)

له یاخی بوون و شورشو . . . مه رکا
دهم نه نیتته دهم
شاره کهی خۆمان
دهم نه نیتته کۆی ،

مه مکه کهرمه کهی
سه ر سینگی ناسمان
یاخی ؛ له خوژی ، بنی ناو نپشانی
درزی تهم شاره
شورش ؛ له دژی ، میشکی بنی کیانی
ته لیسم به ندی . . .
دوای تهم تازاره
مردن ؛
مردن ؛ له ریکای
وهدمس هینانی نه ورۆزنگی راست
بو تهم به هاره .

گهرووی پۆستال

نووسینی : ئەحمەد سالار

[ئابڵۆزبەگی شانویی]

یەكەم ! ئەوه بوچی ئەكەپیت ؟

دووهم ! بو خۆم .

یەكەم ! چی رووی داوه ؟

دووهم ! ئەشەو باوكم له خەوما پێی وتم بگهڕی بێم
دۆزەرە . منیش بەیانی زوو چووم گۆڕه كەیم هەڵدایهوه ،
تاكنی پۆستالی تێدا بوو . . به دواى ئەوا كه پام ، كه چی
خوشم ون كرد . . ئەم زانی . . تۆمەس پۆستال بێ پێوه
ئەبوو .

یەكەم ! ئەوهی تۆ باسی ئەكەیت له لاپهڕی دواى

فەرەهنگی كۆنى دراودا نووسراوه .

دووهم ! چی بوو ؟

یه کهم : کاتیک هه وو شتی شیرازه ی نیک چوو .. رهنگی
سپی له چهرکی رهشدا جیا نه کرایه وه ... کاتیک که
په لکه زیرینه ی رازاوه ی جوانی به هاری سال نهژده های
مزی دپنده ی بلند کرده وه بو سه ر ناسمانی نیمه .. نیت نه و
دومه هه وو شتی ناوه ژوو بوو .. سه ر که وته چیکه پنی .
دووه هم : مانای نه وه به کانی خوی وا نه بوو ؟

یه کهم : به لئی .. به لام نه ویش ون بوو ، کاتیک خاوه ..
نه که ی ون بوو .. بوو به پوستال ، هه ر له بهر نه مه به ون بوون ..
خو نه کهر هه روا پروات نه وه نه وه به داوای نه وه دا ون
نه بن .

دووه هم : که وانه توش به کیچی له و کاروانه ی که
هه موومان ملی رینکایه کمان کرتوو به ره و تاریکی که رووی
پوستال .

یه کهم ! من .. نه .. چونکه هه ر که زانیم نه وانی تر
ون بوون تا هیزم تیدا بوو که پامه وه و کوپم به سته وه و شه -
قیکم هه آدا له که لله ی رزیوی نه و خه وه دورو دریزانه ی
که له میرووله چیه انیکی په پرووت دروست نه کهن .
دووه هم : تو تا وانباریت .. نه بن سزا بدرییت .

رَبِّكَام پيشان بده ..

يَهْكَام : فریخی بدوره ناو ناگری بورکانی سهر چبا

سهخته گدی ولات .

دووهم . هه موو نه سوو تین .

يَهْكَام : به لیمت نه دهمی هه موو زیندوو نه نهوه .. ئیتر

خه و بیئین و ون بوون نامینی .

[پهرده دانه دریته وه]

بهم زوانه

کاروانی وشه‌ی راجه‌نیو

هونراوه‌ی

جهلال میرزا کریم

سنی بر گه . . خه می یاخی بوو!

سامی شورش

(۱)

خوشه ویستیم ده که مه تزه له رقی ..
ده ینیمه ناو په ژینتی وشکه لی کیانت ،
ده تویمه وه ..
له دهریای تاره تبه و خوینی چه وساره کان
تا .. ده ته قی ..!
تا .. هالای ده بیته خوړنکی چاو سوور
له که ردنی هم شه وه بی ناماندا .. رهق .. ده چه قی
نه وسا .. کیانه .. تاسه ی لیبی
تینووم بوماچ ...
چون ماکی دار بهروو .. کبوی
دهروون پر بورکان .. ده مژتی ،

تا .. وا .. بو ناو کووردهی گیانت .. به گور .. ده پڑئی .

(۲)

تا چاوی نهم ههوره کپه

به پهل و پۆی باران پره

هیلانه بیت .

.. چرۆی کهشی ناوچهوانی ههژارهکان

تانهی رهشی نهم ژانه بیت ،

تا .. دوپشکی چزوسنی سهر

چزوی له ناو زستانه گیانمانا .. سره

دلم .. لوولهی تهنه نکیکی یاخی بووه ..

به موچرکی نازاری رهش .. دهروون پره

سوئی برینی چاوی میژووم .. ساریژده کات ..

وشهم .. ههرهس هیشانیکی چپای کپه ..

تیشکی کهرم .. بو ناو دلی سههولی سههچه کوشه کهی -

کاوه - ده بات !

(۳)

گیانه .. کاتی ..

له ناو دهریای جهزی کیانی به کتریدا ..
سه ولی که شقی تا کاییمان ..
دهرچهند نه کات .. نامان کاتج ..
ریبوارى ناو دلم .. ده گری .. ده پرسن لیم ..
بزه نیکاوی تینوو یتیمان .. له بیابانی بزریدا ..
ته نها مشته خوئی سو و تاومان .. ده داتج ؟؟
راده چله کیم ! ..
کیانه .. له تا بوونی چاوتا .. راده چله کیم !

له بازار دایه

کاوهی ناسنگهر

چیرۆ کینکی شانۆبی به به شیهر

نووسینی

شیرکو بی کهس

سکالای نه‌ستیره‌یه کی تاساو

- رفیق صابر -

خوشه‌ویستم .. دوپننی نه‌ستیره‌ی سیلاوی
ناسوی ژیارن ..
دوا فرمیسکی ، قه‌تیس ماوی
چالی .. چاوی
رژایه ناو .. ده‌می نه‌ه‌نکی شه‌وله‌بان !
دوا برژانگی هه‌لوه‌ریوی
به ته‌زیوی
که‌وته .. ناو کوشی ، په‌رژینی
بینی نه‌وینی ..
باخچه‌ی زستان !

خوشه‌ویستم .. نه‌ستیره‌که‌ی ناسوی په‌شمان
له ناو قولایی زیندانی
ده‌روونی مردووی بین کیانی
به تاساوی
چه‌ند وشه‌یه‌کی خنکاو

چرپاند به کوئی خه وتوه کان . .
ئاخشیه ناو . . دلی فه رهه نکی رزیوی
ژیر خۆله میس ا
کهی تیشکی چاوی پرواتان
دارستانی . .
ناو زستانی . .
پر . . به سته له ک ، نه سرو تینجی ؟
تۆله . . تۆله ی
هه زار ساله ی
چه وساوه کان . . له سه رکرده ی ،
سو پای شه وه زه ناک ، نه سستینی ؟
کهی . . بورکانی . .
ئاگردانی . .
ژیر که له پچه ، له ناو دلتان سه ر ده ردینجی ؟
شووه ی به رزی . . ته لاره کان ، نه پروو خینجی ؟
نه ورژینکی ، راست و په وان
بو کوردستان . .
وه ده ست دینجی ؟

نه حمه د شاکه لى

مردن بهر له هموو شتيك نه دوزينه وه .. نه وهش نه بيته
هوى زالېونى « من » به سهر « نيمه » دا له دهر ونى هموو
مرو شيكا .. به كوړه روى هه لاندو سهر كه و تى ناو يكي تايبه تيه وه
لاشه له كات تى نه كاو نه بيا ته سهر .

بېن كومان راستيه كى ناله كه دواى ته مه نيكي كورت
بكه يته نه نجام يكي نه و تى كس وى تې نه كا . نايڼ ،
هونراوه ، سه ما ، ناسمان و دانيش توانى هموى ته رخا نه
نه كړيت بز كوشتى « من » له لايه ن - نيمه - وه . هموى
به شيكى كه مه له ياداشق هموو به كي كماندا . نه و ياد -
اشتانه ي كه هېچى په يوه ندى به به كيكي كه وه نى به . با
همرو كه سېن بكا ته نه و به رده ؛ بزاني كه كوژانه وهى همو
دا كير سان يكي له مردن دايه . له نيو دوو خالى په يابون و
مانه وه دا همو هيز يكي بخا ته كار . دژى همويان !! نه وانه ي
به تاواتى چي مان يكي كه وه نيره يان نه سوتاند . ! با نه خشه يه ك

بدوزینه وه باو کمان ناویشی نه بیستبج . دوره وه که و بر
له ناوی شاخه کان . هی چاو که کان . په یوه ندیه کان په شیمان
یونه وه ، سواره کان ، چونکه هه وهی که لکی نه وهی نه ماوه
باسکرین له لایه نوسه ریکی نه مده وه که پر به دل له که ل
ابولینهدا نه یلیته وه .

« نیچه دوژمنتان نین ، نیچه داواکارانی توکانی ناسوله
هه مو بچیکابه کدا »

هه بهستی ریکای هه موو نهینه کی شاراوهی نه وهیه ، که
ناوانی نوسه رانی گرتوه ته کوش .
که وابتج . . که کات ناوا بروا بوجی ناوانه بم ؟ بوجی
هاوار نه کهم له میشکی زولیککی نیسک سوکا . . بز نه وهی
کارئ هونه ری خوی به خوی به کیکی که بئ . . دهرکای
ناسمانیکی پر ترس و نه نجامی سهیر سهیره بکاته وه .

له پیناوی هه مو ناوینه به کی ژوره شینه کاندانم چیرۆ که . .
چونکه ناوانه گانی - نه حمه د شا که ل - بز لاشه ی مر
تومار نه کریت ، سه ره تایی خه باتیکی سهخت نه که مه وه بو
رزکار کردنی - نه م ناوه - وه کو خه یاتج ناوه رۆکیکی نویی
هه بیته له پیناوی مروثیکا سه ره له نویی له دایک بکه ویته کوشی

کاتو جیگایه کی که وه .

- ژوره شینه که . دیواره به رزه گانی . نیمه ی جیا نه کرده وه
له . روژنامه گانی نیواره . نه وانه ی به یانیمان نه خونده وه
بژ نافرته کان . سهیری به کترمان نه کرد « خوزکه هه موتان
نه رویشتن » . ده رکام نه کرده وه له پیناوی پرسیاریکی سهیرا .
« کامه یه ؟ نه وه تا هه مو جیگایه که . هه مو رویه که ..
هه مو چرکه یه که .. نه وه ی لی نه پاری » .

- که ی دیته وه ناوی ژوریککی شینی رازاوه ؟

- دانیشتوانی نیواره وه روژنامه گان درینگی ناکهن .
ژوریککی شین ، کژمه له نوسراویکی زهروی تیادابو ، قه له -
ره شیک ده رکاکه ی گرتبو ، نه ی کرده هه را .. ده نکیکی سهیر
راست نه بوینه وه ، چه قویه کم نه کرده چاوی زیرینا .

- نیتر ته واو ؟

- هه ره نه وه ندهم نه ویست . ناتوانم له که لتابیم .
نه وه شوه په آله ی نه دابو . دهرچوم . سرودی ناواره گان
بای ساردی نیوه شهوی نه شورده وه ، کژلانه گان نافرته ته گان .
هه مو داکیر گرابون ، له سه ره خژم نه رویشتن .. « ماویه که

به ناوانه و هم به رامبهری راه مستم زاق بنوارمه چاوه « شینه -
کانی » ، بلیم : ناوانم . . ناوانم له که لتایم « همو
بریاریکی نه خونده وه بهر له وهی مژرکری . هه رگاتی پینو -
سه کهم ده رکردایه . . دوره وه نه که وت و نه یوت ؛ قه له که
نه لایینه وه قه له که زور جوان بوو . . قیژه ی بوونی نیمه ی
زیندو کرده وه . . زوو زوو نه مردین . هه مومارن پیکه وه
نه ی قیژان ، ژیان هیرشی نه هینا و ژوره که ی ناوه دانه وه نه کرد
« نه پوم قه له که نه لایینه وه » ، منیش روداوه گانی نه و
روژه م نه ژمارد نه م نوسی « باسی چونیه تی برینی دیواره -
که یان نه کرد . . نه بی وریا باین . . پاسه وانیکی چه موش
راکرین ،

سهیری نه کرد ، سه رم به رزه وه نه بو سهیری چرا که ی
نه کرد . . هه موو لژچیکی له بهر کرد بو ، سه رم نه یکرته وه و
نه یوت تیسته ش نه سرین ده نکو پاسی دیکه تان بژنه نیدی .
- نه سرین ؟ « قه له که نه ی قیژان » نه سرینت چۆن
ناسی ؟

- هه مو شوهی به دم خه وه وه هاواره که بیت . . نه سرین . .

نه سرین

خهوی چی؟ خهوی کهی؟ ده سالیش نه بیت خهویکم
نه بیبوه، بهر له وساش ته نها بارانی شه وو روژی روخاوم
نه بیبی، یا کیر نه هاتم له کولانیکی ته سکا، که له هیستر هیرشی
نه هیناو چاوم نه کرده وه، نه مه هه مو خهویکی کزنی من بوو.
- چون نه سرینت تیکه لی نه وینه شله ژاوانه کرد.

- کام وینه! به ته مای بکه ریخته وه سدر دیواره کانی ناودنی
- هه موی له تو نزدیکتره ..

ده سم نه کرده کیر فانما .. که سیککی که لهوتی نه بو ..
نه که وتعه تاقی کرده وه به کی تیزدوه، نه بی زیاتر بلیم ..
له وه به ناره زو یاساغ گراوه کانم له خه وانا زادی خویان بدو-
زانه وه .. به لام بؤچی نه وه نده بی ده سلات بم .. توانای
نه وم نه بیت بیان به سمه وه .

له کهل خو ما چاریکی کهش « تو له کوئی .. نه سرین
له کوئی، من به ناوانه وم هه موی هه لریژم » .

دهر کا کرایه وه، به نده کان به که له دوا ی به که هاتنه دهر وه.

۱۹۶۵/۱۲/۲۲

ههستی یاخی بوون

محمد بدری

۱ - له شارپکی له بیر چووا

له دایک بووم . . .

له گۆمی تازاروو زاما

پهروه رده بووم . . .

شاره که مان ،

هاوارنک بوو

له ناو کینزاوی ون بوونا

نه توایه وه .

روبارنک بوو

هه ناسه که ی ،

لافاونک بوو

به ناو که رووی داگیر که را

نه رژایه وه .

۲ - لاپه ره که م

له میژووی تاری شه و کارا . .

دەر تههینم
 تهیدرینم .
 ناوینه کهم
 با سافیش بی ، چونکه کۆنه
 تهیشکینم .
 نهو نووسراوهی کوردی دەر کرد
 له بههه شقی رزکاریا ،
 نهی سرووتینم .
 ۲ - وهک ره شه با
 له چلهی ساردی زستانا
 دەر ته کهوم
 به سه ر لوتکهی شاخه کانا
 سه ر ته کهوم
 له هاوینی دهروون کهرما
 ته نه رینم
 ته ختی داگیر کهر مه لئه دهم
 به ناسمانا
 ته یرووخینم .

۴ - تریفه‌ی ۴۵ سقی یاخی بووی

بئی بهردی جه‌رگی ۴۵ ستم

چولایه‌وه . .

کچی ترسم ، به بئی ده‌نگی

له‌ناو دلما . . سه‌ری شوپ کرد

کوژایه‌وه .

۵ - تیشکی چاوی که‌شی هیوام

خهرمانی شهو نه‌سووتینی

فرمیسکی نه‌ستیره‌ی ره‌نچم

که‌شقی تاوان نه‌خنکینی

چقلی داری سووتینزوم

پنوسینکه

لیوی مانی لئ سینراوم

هاواریکه

کوردستانی ، ماف خوراوم

هر کوندینکی

یو رامالینی دوژمان

قیتنامیکه ..

پټيک له زه لکاوې پاشا کهردانی دا ،،

- طاهر صالح سعيد -

وهك توند تراپټه قولى مشتی په وه كه مهر هه واپك
له پیناوی نهو مه به سته دا بدات نه نجا مه كهی وشك و بڼی سووده
هات پستی كرده نهو هیان و پان بوونه وه كهی چه قی قاپی ی
خانه قا كهی كه پړه کی خزیانی به راست ترو بڼی منه ترداناو
نهركی میچ و چوار كولپړه وشكه كهی خسته كهردنی نهو
شوینه .

كه لیکیان دهر باره ی وت :

- لڼی كه پړن . تيك چووه .

- كبل و بڼی ميشكه .

- پروای به خزی و به كهس نیه .

- خزی مزه میل نی یه . نابینج به بهر چاوی په وه ، له

روژ پكدا كوزهران بؤ سهدانی وهك نهو مه یسر نه كری .

- سهری خوتان بؤ نه به شینن ، لهش كران و داوه شاهه ،

نه كینا بؤ ناچمی خزی بییر خاته وه .

کوئى سېھم كە ئەوى كەلېك دەر بەست بوو ، زۆرى
 دەر بارەى بېست ، بۇرە خۇى كە ياندى ؛
 - كورە كا برا ! دە بچو ولى و برۆ مشوورېكى خۆت بىخۆ .
 تۆ ناوہا پان بېتە وەو بە تە ماش بېت ھەموو شتېكت بۆ
 مەيسەر بىكرېت ھەر كېز بەو چاوانە نای بېنىت .
 - بۆ كوئى برۆم ، ھەر دەستىم لى مەدە ، ئەزانىم بىشچىم
 ھەر ئەمە جىو پېم تە بېت .
 - ئەمانە قەسەى ناو ھە كېبە كەى خۆتە ، كىن ئەلى وا
 ئە بېت ؟
 - ئەى كىن ئەلى وا نا بېت ؟
 - ئاخىر تۆ بىچ مېشكى . رە نىكە لە تۆ وا بېت ئەم قسانە
 ھى باخەلى خۆمىن . مردووت مرى كۆيت بېنى . پرسىم بۆ
 كىردوويت . پرس .
 - لېم كەرى ، چۆن پان بوومە تەو تېكى نادەم .
 كەلېك چار بە ھەشتىم نیشان دراو بە ھېچ چوو ، كىن نازە
 چلەم بە من ئەسرىتە .
 - كا برا يە كى درېژ دادېرى . بەسە بە كوئى دوو كەس
 بىكەو بېيرېك لە پاشە روژت بىكەرەو .

به زور بزوانیان ، دوو روژ به جووتی لاتی وردو
خاش بووی دهستی قورقوشه وه . چاوه پروانی کردو چچکه کی
کردو چه قی . که سنج رووی نه و ناوړه ی نه و به که لکی نه هات
تی نه کرد .

تا به ریکهوت زه لامینکی سپپال شری که له کهت به لایا
رابوورد . که نه وی دی چه په ساو به دیار په وه چه قی :

- نه وه چی که یان تیه نیره ؟ .

- بلیم چی ، هه ژاری .. نازارو نیش .. برسیتی .

- چه نده نیره ی ، کوزه رانت چونه ؟ .

- نه وه ته که نه مینی .

- نه ی چۆن بهم حاله که یشی .

- هه چو نیک بیت هاتوم به نه مای نه وه ی شتی کم

یژ بکریت .

کوپه له سه رخو دهستی دایه بالی و هه لی سانه سه ر پی و
ورده ورده له ته که خزیدا کردی به قاپی کز شکیکی قه شه -
نکی سپی ره نکدا ، له ویدا روو به رووی که سیک رای کرت
که له پشت میزینکی که وره وه دانیشتیوو ... به دووایا له
بری نه م دهستی پی کرد !

- ئەمدى لەبەر چاۋاتانە رۇژنىڭ بۇو لە ھەرە جەنگاۋەرە
بە جەرگە كان بوو .

- ئىنجا ئەتەيى ئىستا بلىنى چى ؟ !

- ئەلىم چىنى خۇبەتى شتىكى بۇ بىكرىت .

بە دوۋاي ھەندىڭ چەوتەو شىلەدا !

- كاتى خۇزى لە كۆيى بوۋە ؟

- چىڭك بوو لە چەپكە كەي شەھىد (. . . .) .

- بلىنى ئەۋەدى شارەزۋور .

- بەلىنى ئەۋەدى شارەزۋور ، ئەۋانەي ھەر رۇژەي لە

دەشتە روۋتە كەي زەلما لاپەرەپەكى پۇر شانازيان تۇمار
ئەكرد .

- تى ئەكەم ، بەلام ئىستە ئىمە چىمان بۇ ئەكرىت .

- كەر بفرمۇون ھەمرو شتىك ئاسانە .

- ئەي زووتر بۇ ئەھات . . لە كۆيى بوو . . تاشتىكمان

پىنى ئەكرا .

- لەۋەۋەر نايىپى ، بەپىنكى باش لە نەخۇشخانەو ،

بەينەو دوۋاش خەرىكى ھەژارى و لەش بە بارى بوۋە ، ئىستاش

ۋا ھاۋوۋە بە تەماي يارمەتپەكى پىنى مەتەنى ئىۋە يە .

به دوای نهختیک راماندا :

- بهلام هەر چۆنیک بیت با ئیستا پروات و دوای دوو
رۆژ سهرمان لی بداتهوه ، تا بزاین چۆن نه بیت .
کۆره دهستیکی بۆ بن بالی دریز کردو پیش خۆی داو
چونه دهرهوه .

دوو رۆژی پر له چاوه پروانی تریش هات و تیهپری و
کایرای جهسته شکو دهرکای نه و جیکه یه ی بهر نه دا ،
له کاتی خۆیدا کۆره پهیدا بووهوه و پیش خۆی داو کردی
به ژووردا :

- له سههراوای جهناپتسان وا هاتوتهوه ، تاخز خز -
مهتیکتان کردوه ؟ .

- له راستیدا خۆمان زۆر بۆ ماندوو کرد ، بهلام به
داخهوه سههرا نه گرت ، ئیستاش با بکه پینهوه بۆ شاره که ی
خۆی . له هه لیکدا پشت به خوا هەر شتیکی بۆ نه که ی و
له یادمان ناچیت .

- نیهانی / ۱۹۷۱ -

بۆ پارچە كەي ترم

عبدالله پەشېو

(۱)

بوو بە سالتى
چاوت دەستى چاۋەكانى نە كوشېوم
بوو بە سالتى
تاۋرىشى قىز ، شان و مى نە پۇشېوم
بوو بە سالتى ،
كۆيۈم تامە زىزى ، رۆژ باشىكە
كۆيۈم تامە زىزى ، كيان باشىكە
بوو بە سالتى
تېشوترم ، لە كەلەي زەردى ، ھەلۋەرىو
تېشوترم
لە بىبابانى ، ھەزاران سال .. باران نەدىو !

(۲)

کتیبه کان

که رمایی توّم پئی نا به خشن

بالنده کان

چریکه یان نامی چپه‌ی شیرین نادا

نهو بتانه‌ی ، له سه‌ر نه ختت ، جی نشین ،

به یه ک سر وه‌ی ، بیره وه ریت ، دین به لادا !

(۳)

وه ره کیانه

له توله‌ی خوّم ، له توله‌ی تو

له توله‌ی تیسکی ، ناو کاکو

له توله‌ی « مه‌م » ، له توله‌ی « زین »

کار تونه کان ، بسو نینین !

دیواره کان ، برو خینین !

جامبازه کان

نهوانه‌ی وهك پارچه‌یه كۆشت
تۆیان برد بۆ ههراج‌خانه ، تۆیان فرۆشت
برۆ و سه‌ریان با بتاشین ، ماستی پیاكەین !
گەر مه‌م و زین وایان نه‌کرد
ته‌دی نیمه بۆ وا ناكه‌ین ؟
ده‌پیم بلی ، بۆ وا ناكه‌ین ؟

زۆرو چه‌ور ؟ .. تکه‌یه نیم‌که‌یه نه‌... با پیره که‌وره
بۆچی منی کرد به زاوای کوری بچووکم ؟! . ده‌سا نه‌که‌ر
کوری بچووکم زۆبیتی له چاره نه‌وو سراوه ، با نه‌تکه
که‌وره‌ی خۆی نه‌لاق بدات ! .
(زۆرلی کر اوینکی نه‌م چه‌رخه)

گیمانی یاخی بوونو به گز اچوون له شیعری نهوهی نویماندا

- حسین عارف -

ئیمه له زۆر نووسینو کۆری قسه و باسدا وتومانه که
شاعیرو نووسهری نهوهی نویمان ، وهختیک لهم پلهیهی
نیستای کرمانه که یاندا چاو به ژباندا ههلدینن ، وا ههست
نه کهن که به شوهریه گی بهرزو نه سووری درزو ده له سه و
ته له که بازی نابو و ته دراوون . وه که نه شچنه کۆری نه و
ژبانده ، دهسته و یه خه روو به زووی نه و شوهریه نه بته وه و
تیزتر نه و باوه په یان لا نه چه سپیت ، که هه ر خق بزواند -
نیکیان له و ژبانده ، نه بی له بازاری سه واو مامه له ی
نه و هه ر اچ کریت و له سه و ژدهیدا به چوکا بیت ا . نه و سا
خویان له ناسق دوو رینکادا به دی نه کهن : یه که میان
به ره و باوه شی سه رشقوی و مل که چ کردن بز شوهری سه -
مکارو دو اچار خق دژپاندن له زه لکوی کز مه لیکه بو که ندا .

دوو هه میان بهردو کۆری چهنگی یاخی بوونو به کۆراچوونو
شووروو خۆپاراستن له زه لکاو .

بهلام شاعیر و نووسهری نهوهی نوێ . . نهوهی سهرده -
میک که له چارهی نووسراوه ، نالۆزترین کهه و کرفتی میژوو
یه کالابکاتهوهو کهورهترین ههنگاوی کۆران و پیش کهرتن
بنیت ، له کۆری نهیی به کانی بوونو نه بوونی ناو تهه کهونه
به رینه دا ، شاعیر و نووسهری تهه نهوهیه ، هه رکیز مل بۆ
تهه نادهن که له باوهشی شوورهی درزو ده له سهو ته له -
که بازیدا ، وهک مهرومالات مۆل بدرین ! .. که سهرشۆری و
مل کهچی له ناستی تهو شووره ته له سماوی به دا بیته مایه
ژیانیان . به لکرو به بین سل کردنهوه ، ملی ریکای دووههه
ته کر نه بهر . . ریکای یاخی بوونو به کۆراچوون ، که ریکای
په به پری سهردهمی خۆیا نه .

تیته وهختیک وه هه مان نووسی وه ها دواین ، له وهش
دلنیا بووین که هه زوو له ناو شوورهو زه لکاو که وه ،
تهه بارانی چوره ها تزه تهه تانه تهه کرین و چه نه دین کوسپ و
که ندهمان تهه خه رتهه سهه ری . ههروه کوو سهه رپای تواناو
دهسته لاتی له شگری زه بر به دهستی شووره مان له نه خه رتهه کارو

ته قه‌لای خه‌فه کردنی هه‌ناسه‌ی یه‌که‌مان ، نه‌بیته‌ شاکرداری
به‌لام پر به‌ سینه‌ی خۆمان هه‌ناسه‌ی یه‌که‌مان دا .. که‌لنکی
تریش به‌دوایا ، بئ‌ته‌وه‌ی نه‌و ته‌قه‌لای خه‌فه‌کردنه‌ له
عزبه‌بیتو ده‌نکی زولالی لاساری کپ‌بکات .

سامن لهم کورته‌ لئ‌کولینه‌وه‌یه‌دا هه‌ول‌ته‌ده‌م ، نه‌نها
له‌کۆری شیمروتندا ، که‌میک له‌و کیانی لاساری و یاخی -
بوونو به‌کۆراچوونه‌ی نه‌وه‌ی نویمان روون‌بکه‌مه‌وه .

به‌لای منه‌وه ، لهم پله‌یه‌دا شیرکو بئ‌که‌سو و چه‌لالی
میرزا کریم ، دوو شاعیری پتر دیارو ناشکران ، که‌ روونقر
شبه‌وه‌ ره‌نگ و بزی کیانی یاخی‌بوونو به‌کۆراچوونی نه‌وه‌ی
نوئ‌ نه‌نوینن و کارامه‌تر ده‌نکی خۆیان لهم روه‌وه‌ رانه‌که‌یه‌نن .
تکایه‌ که‌ سیکیش وه‌ها تی‌ته‌کات که‌ ته‌نها ته‌م دوانه‌ له‌کا-
یه‌دان . نه‌خیر .. شاعیرانی لاوی وه‌ک چه‌مال شارباژیری و
عه‌بدوللا په‌شبه‌وه‌ سه‌لاح شوان و له‌تیف هه‌لمه‌ت و نه‌نور
شاکه‌لش ، ده‌سته‌یه‌ک شاعیری تری نه‌وه‌ی نوین که‌ تو-
نویانه‌ زور و که‌م ، لهم کۆره‌دا چی‌پن‌ی خۆیان دیاری
بکه‌ن و رینکا بکرنه‌به‌ر . له‌ لایه‌کی تریشه‌وه ، من وردکر-

دنه‌وی باسه که له‌باری سه‌رنجی کشت نه‌و شاعیرانه‌وه ،
 له‌کورتیه لئ کولیمه‌وه‌یه‌کی وه‌هادا ، به‌کارینکی ئاسان نازانم
 چونکه نه‌که‌رچی هه‌م‌هویان له‌سنووری کیانی یاخی بوونو
 به‌کژاچووندا یه‌ک نه‌کره‌وه ، به‌لام شیوه‌ی تی‌که‌یشتن و
 چاره‌سه‌رکردنی هه‌ر یه‌که‌یان ، جیاوازه له‌وانی تر ، که
 نه‌مه لئ دوانینکی دورو درینزی نه‌ویت . بۆ نمونه جیاو-
 ازی نیوان جه‌مالو له‌تیف ، یا له‌تیف و شیرکۆو جلال .
 وه یا جیاوازی نیوانت شیرکۆو جه‌لالیش نه‌وانی تریش
 هه‌روه‌ها .

ئاخۆ شاعیری نه‌وه‌ی نوی ، له‌چی یاخی نه‌بێ و به‌کژ
 چیدا نه‌چیت ؟ . وتمان شروری درۆ ده‌له‌سه‌و نه‌له‌که -
 بازی و زه‌لکاوێ کۆه‌لینکی بۆکه‌ن . به‌لام ئاخۆ شووره‌و
 زه‌لکاو ، له‌کوانووی هه‌ست‌پنج‌کردن و تی‌وردبوونه‌وه‌ی
 تیزیدا ، وه‌ک کارینکی ده‌ست‌کردی نه‌م رۆژانه‌ی نێستای
 خۆی دینه‌ پێش‌چاوی .. یا وه‌ک میراتی یه‌کی هه‌زاران ساله‌ی
 باوو باپیران و چین له‌سه‌ر چین نرابنه سه‌ریه‌ک ؟ . بێ کومان
 وه‌ک میراتی یه‌کی قوولایی میژووی نه‌وتۆ دینه‌ پێش‌چاوی ،

که له سه ره تادا شیوهی ته ایسمیکتی سته مکاری له شکاندرن
ته ها تووی پنج نیشان نه دهن ، وه که هر نه مه شه نه بیته هژی
هره که وره ی ناره زایی و بیزاری دهر برینی توندو تیژی
به رامبه ر به رووی ته لئخو چه په کئی میرات که له باری
سه رنجی نه مه وه ، رووی زال و زهر بودهستی ساتی تیستای
ژیانی نه م نه کریته وه .

شاعیری نه وه ی نوی ، له سه ره تایی چاو کرده وه پیدا به سه ر
ژیانا ، به قسه له لایهن دایک و باوک و ماوستاو مهلاو
سه ر چه م کار به ده ستانی ناو کز مه له که یه وه ، روژی سه دان
وته ی وه (چاکه کاری و پیاو ته ی و مه ردایه تی و فیداکاری و
سه ر به رزی و خوا په رستی و ... هتدی) هه ل نه درین به گویی یاو
ده مینک به شینه یی و ده میکیش به هر شه لی کرده وه له لایهن
کشت نه و به ریزانه وه ، داوای لی نه کریت که په یه وه ی
نه و ته پیروزانه بکات و له سنووریان دهر نه چیت ، که چی
به کردار ، سه دان تاقی کرده وه ی روژانه ی و هر له که ل نه و
زاتانه دا ، سه دان چار نه و وشه شرینه پیروزانه ی له لا
به درق نه شه نه وه و نه انجامیکتی سه رومر پیچه وانیه نه دهنه
ده ست ! . سالیره وه تیر کار له کار نه برازیت و ره فتاری

داهاتووی شاعیری لایمان به کالاً نه بیتهوه ، که ناخو وهك
 زوربهی هره زوری نهو خه لکه وهك مهرو مالات کردار-
 نهکات و له سوژدهی شوردهی ستمکاردا به چزکادیت ؟! ..
 و میا خود یاخی نه بیت و ده ماری لاساری کردن له ناسق
 شوردهی خاوهن میژودا لپی ههل نه تاوسیت و ریکای
 به کژاچوونی پین نه گریته بهر ؟! .

شیرکۆ بیی کهس نه آیت :
 سهعات ژمیر ورد نه روات
 تهمین له کهل خزیبدان نه بات .
 پباو له سهه کورسی تهمینی ،
 هموو کیانی باویشک نه دات .
 رهفتار دوو شهشی توپیوه ،
 قسه .. زیت و راهه پیوه .
 بینین چاوی کوت و کویره .
 دمس ، . ده نکلی نه زبیج ژمیره .
 خه یال .. نازاو پوشته و تیره
 وا بالی کرت ، سهعات فری

نیوهی ریځکای زهوی و مانگی

دووری پری ۱ .

(۲۴ ساعات) .

پروانن ! .. مروځه کانی کز مه له که ی نیمه ، له سهرده می
ژبانی شاعیری لاوماندا .. سهرده می ته کاندازو هه نکاوانانی
زل بؤ پیشه وه ، چه بابو ته مروځیکن ؟! . ته مه لی .. رهفتاری
تویو .. قسه ی زیت بیننی کوت و کویر .. ده ست و مه چه -
کی ده نکی ته مزیح ژبیر .. وه کی تریش ، خه یال نازاو
پوشته و تیر .. تاراده ی برینی نیوه (ته نها نیوه) ی ریځکای
مانگ و زهوی ! . دیاره شیرکوز باش له وه به ناگایه ، که
که شی و میزه رو باری چه ونی قویبه ی مناره ی شاره که ی چه
تلیا کیک دهر خواردی مه ردمه که نه دات ، تا له نه نجامدا
نه و نمونه ته مه ل و تویو .. یا قسه زیت و چاو کویره یان
لی دهر چیت ! . بویه له شوینیکي اردا نه لیت !

رووباره کانس ..

کاتی به دهر یاو کز م نه که ن ،

تف له سهرچاوه ی خو نه که ن .

(وینه یه ک)

.. بوچی ؟! .. ودرام له لای شیرکو لهوه دایه که :

صلاح الدین ..

ئاگری بوو له سهه لوتکه کرایه وه ،

له ده ریادا کوژایه وه

هه تاوی ، بوو له سهه به فر له دایک بوو ،

به لأم له ناو چنگی گرهی ،

سه حرای دۆزه خا توایه وه ..

(هه نکاوی سه رنج)

شیرکو هه نکاوی سه رنجی له نه نجامدا وه ها هه له بنیت .

واته که که شی و میزه رو قویبهی مناره ی شاره که ی ! . که

رهفتار و سهه و بینین و ده ست و هه چه کی کوپوگانی نه ته وه که ی

که رووبادگانی ! .. که صلاح الدینه قاره مانه که ی ! ..

کشتیان رستیکن له و درزو ده له سهه پووچانه ی که له پشتاو

پشته وه نه درین به کوئی یدا و رۆژو سال و مانگی پینی به سهه -

نه بهن .. نه کینا :

مافی مرۆف درۆیهک بوو ،

روژی له روژان له ده می ،

هه له وه پری ..

میژوو دەرچوو . .

(روژ ژمیری پیش مەرگه یهك)

• • •

مەر لہم رووہوہ ، جہلالی میرزا کہریمیش بہ -
باری سہرنج و جۆری تی کہیشتی تاییہ تی خۆیدا ، دہنکی
بیژاری ی خۆی بہرز ئەکاتوہ و ئەایت :

دہ،یکہ نہرہی کہللہ سہری کۆر

لہ ناو چیرۆکی

بین ناوہرۆکی

میژووی خہزانی .

ژیر تیشکی کۆی مہشخہلی چاوشۆر

تہ خوینیہوہ .

ہہزار چہنگاوہر

کہشتین باوہر

بۆ یهك بەلینی درۆی خوینیہخور

ئەگورینیہوہ .

واتہ نہرہی کہللہ سہر . . میژوو . . مہشخہل . . چہ -

نگاوہر . . باوہر . . رستیکی تہرن لہو واتہ پیرۆزہ تہلیسما -

وی یانهی که نه بیت نه وهی ئیستای کورددهواری ، بیچچه -
 ندوچۆن شایه تعانیان بیچ بهینیت ! . نه مه له کاتیکدا هه ره نه و
 وتانه ، له چاو ترو کاتیکدا به بهک به لینی درۆی دوژینی
 خویننه خۆر نه کۆرینه وه و وهک ژماره بهک نه سهپی شاخدار
 ناو کۆنجهی دیوانه بهک ، داژه ته کینرینه ناو ته زووری شووره -
 وه . نه وسا په رده له رووی درۆ هه ره زله کهش هه ل نه ما -
 ئریت و شاعیری لاومان تیژتر نه م راستی به نه سه لهینیت که
 نه لیت :

ریه واری ریگه ی بیچ ناو نیشانین

بیچ کوردستانین

بیچ کوردستانین

(سه ره نای داستانیکی ون بوو)

بوچی وه هاین ؟ .. چونکه کیرۆدهی ته ایسه ته مه ر .
 هه زاران سه آله کهین ! .. چونکه مل که چی شووره سه ته مکاره -
 کهین ! .. چونکه نوقعی ناو زه لکاو کهین ! .. دوا چار
 چونکه !

خنکاین .. خنکاین ..

له دوو که آبی بو خوردی دروژی ناشتی یا

(سرو و تان له نه نه کی ناشتی یا)

وه ختی بکیش نه م خوخوار دنه وه پر نازاره ، له ده روونی
شاعیر ماندا اول نه خوات و هه ست و هوشی نه هینته جوش و
خرزوش ، نه نه ریگای یاخی بو و بو به کتر اچوون له به رده می
خویدا به دی نه کات ، که بتوانیت شالوی نه قینه وه ی نه و
خوخوار دنه وه یه ی بگریته بهر . بزیه نه بینین له شوی نیکی
ترا نه لیت :

نه سرو و تانم

نه و ونه بی رو خساران نه ی

لکاو ی دیواری هوشن

نه خنه کینم

نه و ناوازه بی ده نکانه ی

به چلپاوی درو کوشن

ستوونیک ی به رزو بوشن

ره واله تی نه و تانه ی

بو چلکی ده ست خو فروشن

(کورانی ریواریکی یاخی بو)

بئى گومان ئەوۋى لەم چەن دېرەدا ئەكە وېتە بەرچاۋ ،
تەقېنەۋە يەككى پېر لەرقى و كېنە يە ، لەروۋى وېنەى بئى روو -
خسارى لىكاۋى دىۋارى ھۆش .. ناۋازى بئى دەنكى بە
چلپاۋى درۆ كۆش .. ستوۋى بەرزو بۆش .. و تەى بۆ
چلگى دەست خۇزفروش !

بەم پېئى بە ، نېشانەى ھەرە ديارو ئاشكرا لە شىعەرى
شاعىرانى ئەوۋى نويدا ، كە چېكەى شانازى ھەرە كەورە -
شىان بېت ئەوۋە بە كە ئازايانە و دوور لە ترسى دەستە لائى
سامناكى حوۋجى درۆ تەلە كە بازى ى ناو كۆمەلە كە يان ،
جېن پېئى خويان ديارى ئەكەن و رستېك درۆ دروزنى ھەم
زل و ھەم زەبىر بە دەست بە درۆ ئەخە ئەوۋە . خو ئاشكرا
شە كە گرتنى ئەم رېكايە چە نەدە سامناك و پېر لە مە ترسى يە و
چە جورە ئەندېشە و ئازارېكى لەدوايە !

بەلام ئاخو شاعىرانى ئەوۋى نوئى چون بە كۆزا ئەچىز و لە
پېناۋى چە ئامانچىكدا !؟
زور كەس وتيان ! ياخى بوون و بە كۆزاچوونىكى بئى سەرو
بەرە .. بئى پرۆگرام و بئى ئامانچە .. واتە روخېنەرو كېرە -

شیتوتنه و له نه نجامدا زهره به خشی بڼ قازانجه ! . به لآم له
راستیدا ، نهو زاتانه نهك ته نها به هه له چوون ، به لكوو
نهم ومژی ته لیسمه كه هینده به خهستی بهرچاوی ته نیوون ،
كه ناگری نه وروزی نیز شیعره گانی نهو شاعیرانه به دی ناکه نو
روژی رووناکی ناو که رووی هر ونه و دیرتکی شیوه گانی
نه و انیان له بهرچاو ونه ! . سهرچم نموونه ی شیعره
شاعیرانی نه وهی نوی ، یاخی بوون و به کژاچوونیکي ژيرو
وریا نه خه نه پیش چاو ، که له لای هه ریه کیکیان و به پښی
ناید ز اوژی بهت و فداسه نه ی تاییه تی خوی ، له سهر پر و کرا-
میکی دیارو ناشکراو بڼ نامانچیکي روون بهرپا نه کریت .
شیر کو بڼ کهس نه لیت !

من شاعیر نیم ..

به لآم نه کهر لڼ بیان پرسیم ،

کام هوزراوه به سه ند نه که ی ،

نه لڼم نه وهی

له سهر لڼوی وشه گانی

زه رده خه نه ی منالانی

رووت و قووتی کوردی تیا به

ئەو ھۆنراو ھەم خوش ئەوئ
وەك پېش مەرگەى تىنوو واىە .

(روژمىرى پېش مەرگە يەك)

ھەر وہ كوو لە تابلۇ يە كى تىرىدا ئەلەيت :

ئەم بە يانى بە خۆرم دى

بو دوا روژى ئەو ھى ھا توو

پىن ئە كە نى .

وەك ئە بىنن شاھىرى ئەو ھى نوئ بەرچا و تارىك و پىن پروا

نى بە ، وەك ھەندىك بۇختان ئە كەن . ئەو ھى شىركۆ ، ھۆ -

نراو ھەك پەسەند ئە كات كە لىوئى وشەگانى ، زەردەخە ئەى

مىلاننى رووت و قووتى كورد بىوئىت . كە وەك پېش مەر -

كە يە كى تىنووى ئازادى و سەرگە و تىن بىت . بە ھەر حالىش

لە ئەنجامدا ، ئەو خۆرە ھەر بەدى ئە كات كە لە بەرە بەيا -

نىكدا بو دوا روژى ئەو ھى ھا توو پىن ئە كە نىت .

ھەر شىركۆ لە شوئىتىكى ترا ئەلەيت :

كاتى ئە ھرىمەن بۆ ئەنجام

بۆ كو تايى پىن ئە كە نى

لەو كاتەدا دىسانەو

چارېنگی تر

وهرزېنگی تر

وهرزی پینځم ۴م

بۆزه رده شتیکی که ی دوهم

بۆ مروئی وهك فریشته

دېته وه ناو

چارېنگی تر

مهزده ی ژبان ، مهزده ی بهار

نه ژینه وه .. نه ژینه وه

(وهرزی پینځم)

نه وه ی لیره دا نه که وینه پیش چاو ، سهرا پای نامانچی
شیرکو نه دات به ده سته وه که بریقی به له بهدی هینانی
وهرزیک ، جیاواز له چوار وهرزه که ی ژیه که وهرزی
چه وساندنه وه و زورو چه ورو دس برین و نه له تاندنی مروئی
کوردن ، وه که وهرزی پنی که نین و شادمانین بۆ نه هریمه ن.
به لآم وهرزی پینځم می شیرکو ، وهرزی زه رده شتیکی دوهم
مهزده ی ژبان و بهارو مروئی وهك فریشته ی دوور له

چه وسانده وو نازاردانو له خشته بردنه .
جا ناخو شیرکو به چه ریڼکایه ک نامانجی وورزی پینجه -
می خوئی به دی دینیت؟! .. تاغه ریڼکا ، ریڼکای به کژاچو -
ونیکئی شورشکیرانهی دهسته و به خه ی دوژمنه که نه لیت :

ته نیا له لوولهی افه نکا

نازادی چاوی هه آدینی

هه ق بانک نه دا

ته نیا هه ر له ناسقی چه کا

دا کیر که ر ملی که چ نه کا .

دهنکی دوه می خاوه ن پروگرام و نامانجی دیار و ناشکرا
له شیعریکدا نه لیت .

ته ی کوردستانی پیشه ر که

راسته دلی چپاکانت

چاوی که شی منالانت

ته م سال پر شایی و ناهه نکه

به لام .. قسه .. هینشتا .. ره نکه

خواست و مه رام

ياقوونىكى شەوچراخى
ناو كەرووى تارى نەھەنگە

(يادو ياقوتو نەھەنگ)

ديارە ئامانچ لاي جەلالى مىرزا كەرىم ، بىرىقى نى يە لە
تەنپا شايى و ئاھەنگى چەند روژىكى نەمسال . چونكە ئەو
لەوہ دۇنيايە ، كە قسە ھىشتا رەنگە و خواست و مەرام ،
ياقوونىكى شەوچراخى ناو كەرووى نەھەنگىكە . ئامانچى
راستەقىنە لاي ئەو وەختىك بەدى ئاھىزىت كە :

لە سەنگەرا

لە سروودى ئەواو نەبووى چەنگاۋەرا

داستانى تەمەنى ئاشقى

ئاشقى راستى

بىنوسنەوہ .

(سووتان لە ئاھەنگى ئاشقى يا)

خۇ لاي ئەمىش وەك شېركۆ ، ئاقە رېڭكا بۇ بەدى ھىيائى
ئامانچ ، ھەر رېڭكاي بەگژاچوونى شورىشكىرانەى چە كدارە
كە ئەلىت :

به بیری نوی
 به و آهی نوی
 کرداری نوی
 نه که و مه ری
 بۆ هه لکرتنی تغه نگی
 بۆ هه لکیر ساندنی چه نگی
 چه نگی .. پیروز
 کئیوی سته م له بن بیتی
 نه که نه ورۆزی ، هه زار نه ورۆز
 و ده ده ست بیتی .

(گورانی ریبوار بکی یاخی)

شاعیرانی نه وهی نوی له م سه رده مه دا ، که له بۆتهی
 هه ست و نه ست و تا قی کرد نه وهی تا بیه تی خۆیاندا ، رۆژی
 هه زار و یه که جار قسه و کردار و رهفتاری پشتا و پشتی ناو
 کۆمه له که یان به درۆ نه خه نه وه ، یاخی بوون و به کۆرا چوونی
 شوورهی درۆ و ده له سه و ته له که بازی یان لا نه بیته نه رکی

هه ره پیرۆزی سه‌رشان و له پیناوی جی به جی کردنیذا ،
تازایانه نه چن به پیر هه ره نه شکه نه چه و نازاری که وه که
دینه ریکایان .

نیسان ۱۹۷۱

* * *

هه موو به که ورهیی له دایک نه بن ا .. که سه بکتان
نه ی توانیوه روژانی سه ره بیشکه ی خۆی له نامه ردی بیار -
یزیت ا .. نه وهی توانیویتی ، با په بنه بکات به چاوماو
شایه تمانی پی بهینم .

(مردوویه کی سه ره بیشکه)

دیوارو ده‌نگی خوین
« تابلویه‌کی هۆنراوه‌یی سه‌ر شانویه »

شیر کۆبیج که‌س

« دیمه‌ن : جی‌کا به‌ئەبنا‌هه‌ به ، کات شه‌وه ، سنج ژووری
زیندانی له‌په‌ڕین به‌که‌وه دیارن ، له‌ناو هه‌ر
زیندانی‌کا به‌ نەتێک به‌ کۆت و زنجیره‌وه له
هات و چۆکردن دایه ، له‌په‌ڕ ده‌می هه‌ر ژوور -
بکیشا یا ساو‌لیکی چه‌ته‌ولێ پروو کرژو مۆن
راوه‌ستاوه . »

به‌ندی یه‌که‌م : چه‌ژۆکی من .. له‌که‌ئێ چه‌ژۆکی زه‌مینه‌نا
له‌که‌ئێ پشکووتنی چاوی ساوای ژینه‌نا
له‌که‌ئێ کرمه‌ی ژانی هه‌ورا
له‌که‌ئێ مژده‌ی ،
تۆف و په‌هێله‌ی بارینه‌نا

له كهل به كه م چاو ترووكه ي ،
وهرزي ناسورو نازارا
له كهل شالاوي ناكرا
له كول لووره ي ره شه بادا ،
دهس پين نه كا .
- وچان -

بروسكه بووم بؤ شه وه زه نك
كه روو بووم بؤ هاوارو ده نك
تاريكي ي بووم بؤ سهر تاوان
زه رده خه نه بووم بؤ ژيان
- وچان -

ووشه ي ناو په يام ي بييم .. كه شاوه بوو
خزوري نلام ... شه كاوه بوو
كيوي مي زم .. له هه نكاوي بزوتنا
بوومه له رزه ي راجه نين بوو
ناوچه وانم له تاره قى ره بيخ رشتنا ،
چوكه ي بؤ تينوو هه ل نه به ست
كردى خهرمانى بؤ برسى پيك نه هينا ،

به هشتیگی نه دایه ده ست
 وا بووم .. له دیرینا .. وا بووم .
 یاساولی یه کهم : به لام پرووناکی ی دیریخی خهوی روشتوو
 خزشی ی به هشتی پراوردوو
 خهرمانی ناو خه یالنج .. زوو
 شکزی مردوو ،
 تروسکه یه که ناخه نه ناو زیندانتوه
 تنزکی ناو ناکه نه ناو ،
 ده می وشگی ژبانتوه
 بزیه که نادهن به لئوی پر شیوه نت
 وس .. بی ده نک به
 وس .. وس به
 به ندی یه کهم : دل زیا به ..

هه تا زامی له شی میژووم چی ی قوولتر بی
 هه تا کسپه ی پر زریکه ی ،
 قایمتر بی ،
 هه تا شه وکار دریژ تر بی ،
 روژ خزشه ویستر نه بی لام

بیج دهنك نایم !

بهندی دووهه م : « له دیواری ژووری بهندی به کم نه دات »

بیج هودیه .. بی هودیه .. کویت له مننه

نهوهی وتت کاتی بیستی به سه رچوو .

به داخه وه .. شوورهی مایین

دیواری رهشی مردنه

کویت له مننه ؟

بهر له دیوار ،

بهر له پزلی هاوار خنکین

بهر لهوهی لهش کوت کوت کری

بهر لهوهی چنگ له بین بین ،

نهم قسانهت بگردایه

کویت له مننه ؟

شوورهی مایین دیواری رهشی مردنه

نهوهی وتت کاتی بیستی به سه رچوو

برام .. بنوو

من وا نه نووم !

یا ساوآی دووهه م : نه کهر چاوی بینین لیک نیی .. بسرهوی تو

کویت به تاریکی می نهام شهوه بشاخی
 کرووش بز دیواری مابین بهری
 بییر کردنه وه له به یانی فهراموش که ی
 پادداشتی تو .. له منه وه
 زنجیریکه .. نه یکه مه وه
 هه تا زووتر چاوی میشکت بکه یته خه و ،
 زووتر .. زنجیر نه که مه وه
 له بهندی شهو !
 بهندی دووهه م : ووتم .. نه نووم
 دهس نه که مه ، ملی خه ویی ، په نکاو په نک بی
 کز می سره وتی زور مه نک بی
 ووتم .. نه نووم
 « پال نه که ویی »
 بهندی سههه م : « له دیواری ژووری بهندی دووهه م نه دات »
 منیش چاوم .. له باویشکی ناو وه نه وزا
 وا نه خنکی ..
 که شقی بییرم .. له ناو میشکیکی که نه فتا
 ورده ورده به ره و بی ،

ئەوا مەنیش .. چەند ئەلقە بەك لەزنجیرت ،

ئەترازینم !

بەندی سێبەم : مەندووم .. ئەنووم

ووتم .. ئەنووم

شەر لەگەڵ ئەم دیوارەدا بە من ناکرێ

تاش بەردی ئەم کێچەلە ،

بۆ سەر لوتکە بە من نابێ

ئەجی کە مەندووم

دیوار کۆتێتی لێ یی .. وا ئەنووم !

« پال ئەکەوی »

بەندی یەكەم : « بە شپۆزەیی بەو »

ئەكەن .. ئەكەن

ئەكەن بێوا بە ئەفسانەیی شەو زەنکی

پەپوو .. بکەن

ئەكەن لەگەڵ ئەهەرمەتا بنوون

ئەكەن دەس تێکەلی خوێفی ،

فریشتە کەمی ئاویستا کەن

ئەكەن هەتاو لە دەروونی ،

هيووا دهر کهن

نه کهن .. نه کهن .. نه کهن .

ياساولی يه کهم : « به پیکه نینه وه »

شه قه ی قامچی له سهر پشتی نه نجنی تو

قورگی نازاری نانوسی

نامانچی پیکه ی ونی تو .

لاله .. تیر چون نه پرسی .

هاواری تو .. میشکی شه وتوو .. ههل ناسینی

دلی دیواری نه م بهینه ناله رزینی

بنوو . وه کوو نه وان نووستن

بنوو .. هه تا ماری دیوار ،

نه که وتوته فیشکه کردن .. بنوو .. بنوو

مرد تاویستای میژووی رزیو

مرد دهنگی تو

کوژایه وه خوری پیشوو .

به ندی يه کهم : خوریکي تر ، دهنگیکي تر .. نه خولقینم

نه وه به کی بی کومانی ماندوو نه بوو

به رووتا پانه په رینم ،

دیسانہ وہ له زوکه وه دس پی نه کهم
که لای کونی دره ختی پییر نه وه رینم
هر له زه وی ی ناویستا که ی له وه و به را
دیسانہ وه .. خوین نه چینم
خوینی تازه .

- وچان -

نه وسا .. نه وسا
تووی خوینم .. کوله کونمی .. به یان نه کری
زامی نه وینم .. ده غلی مژده ی تیا سه وز نه بی
هه وری ناسمانی شورشم ،
به تاو لیزمه ی بارانی خور
دآوی .. کپ
به سه ر شه وی دیمی تینووی چاوه روانما ،
نه بارینی

یاسا ولی دووهم : له لای نیمه مژده که ی خه و
چوکی له سه ر سنکی به ندی شه و .. دادا وه
ناسمانی دیوار بی هه وه پی نه که نی
دس به سه ری کاس و وری ،

شاخی نووستووا نههینی .

له لای نیمه چه می سروشت .. بی لافاوه

قه لپه زه کان وهك كزیم مه نكن

كلاو پوژنه ی ، نه شكه وته كان ، بی هه تاون

په لكه زبیرینه بی ره نكن

یاساولی سیهم : له لای منیش .. چال جالۆكه ی ، ناو كوئی

كه پ بوون

له شاری نووستوو، له میشکی خه ساو .. بهر بوون

له لای نیمه نهك هدر نووستوون ،

به لكو دنیای دارمه یقی ،

زیندووی مردوون .

له ناویانا ، پچكهی میرووله ی ناكۆکی ی

بۆ شیرینی خوینی پڑاوی یه کتری ی ،

هه لپه نه کهن !

بهندی یه کهم : « به توندی له دیواری مابین ته دات »

نه کهن .. نه کهن

دهس له تۆله ی کلینه ی شه هید هه لکری

نه کهن دهس له لقی داری به پرووی ،

تاوات بهربهن
نه کهن فرميسک له بهر چاوی
دیواری ره شا هه آرېژن
نه کهن پروناکی ی پاشه پروژ ،
له سنکی خه ما بنیژن !
- وچان -

» له دواى نه وهى هيچ ده نكېك نابيسى و دس له هيوای
وهرام دانه وهى نه و دیو دیواره کان نه شوات .. به کزی به وه:
ده نکیان له ناو خه وا خنکا
بییریان به دیواری ره شا .. انکا
چرای چاویان پر بو له ناو
هیزوی دلیان هه ل پرووکا .
ياساولی به کهم : که واته نیترا ناسنی سارد کو و تانه ،
نهم تسانه
که واته نهم کزلی سزاو دهرده
بو هه ل نه کزی
ده سی په شیمانې به رده
له ژیر سایه ی دیوار به و بزی

بژی وەك دیوار ئەیهوئ

وەك شەوی ئازار ئەیهوئ .

بەندی یەكەم : «دوای بێر کردنەووە .. بە زەمی و لە بەر خۆیەووە»

تا ئاسنی سارد کووتانیش .. بزووتنە

پاناوەستم .. ئاو پاوەستین

سارێژی زامی ئەم رێیە هەر پوشتنە

ئەرۆم .. بەسەر شەوا ئەرۆم

بەسەر مەیقی خەوا ئەرۆم

بەسەر بالی پەلە هەورا تی ئەپەرم

لە کەل شەپۆلی روبرا وچان ئەکرم !

«دوای پشوو یەك .. بیتی دەنگی ئەو دیو دیوارەکانی بێر ئەکەوێتەووە»

بەدەنگی شیکاوو نائومێدەووە :

نووستن .. خۆتینیان ساردەو مەییو

نووستن .. باخی کیانیان وەرێو

نووستن .. خوایان فەرامۆش کرد ، هەتا تاوان

- هەتا کوو بت تا بتهوان -

کیانی سپی فریشتەکان قەلاچۆکەن

تا لە دەوری دۆزەخە کەمی - پێرە شەیتان -

به زم خوش کهن .

- وچان -

که خاموشی .. که و ته زه ننگ لیدانی مردن

ژبایه وه : وهرزی رهشی بت په رستین

هه نکاو له تاو قسه ی ساردا ،

به سقی و چه قی ی

نا تو میدی ی .. له گشت لاوه

سه ری کریانی دهرهینا

خهم : پراچله کی ی

که مه رکه وه پر به سهر مه ما

به سهر گولی زینا زان بوو

که ریواری ناواره بووی دهر وونی چوئل

نه ماته وه .. بی هه وال بوو

دیواره کان .. بته وانی دیواره کان

لای نه هرده من « میخ » یان هینا

میخی تاوان

له سهر سنکی « مزده » ی یه زدان

له سهر چاوی وشه ی شیمری

زه رده شته کان ..

له سه ر مه مکی دایکی کز رپه ی ،

فریشه کان :

دایان چه تان !

یا ساوئی یه که م : هه تا کوو دیوار تیت بکا :

بگری به سه ر نه رمی میژووی جوانه مه رکا

به سه ر دره ختی سووتاوا

به سه ر ناوی چاو لیخنا

به سه ر یادی داروخاوا

بگری .. بگری هه تا نووستن ،

سواری نه سپی وره ت نه بیی

بگری .. بگری تا به زه بی دلی دیوار ،

بزت نه چوآی .. نه رم نه بیی

بگری هه نا چه قو له ناو . خوئی که رما

بو خه وی قوول .. شه که ت نه بیی !

- وچان -

تا کویره پیی نه م بوردنه ش نه کییراوه

تا دهرنه تی کر نووش بردن ..

بو بت .. ماوه
 تا شاره زه وده وانه که می هر سنی دیوار
 نه ورو ژاوه ،
 زووکه .. زووکه
 ملی ناگر ، بو زه لکاوی به زین که چ که
 یاساوی دووه هم : بو نه ووی دیواری به کهم دنیا بی
 هه تاو لای نیجه به زیوه
 به نده کانم نهک هر خهوی ،
 هزار خهوی خوشیان دیوه
 پرخی میشک له ناو به ندیخانه می منا
 نهک هر کوچی .. کورستانی هه لکه نیوه !
 یاساوی سیه هم : بو نه ووی دیواری دووه هم بی کومان کهم
 لای من پرسه می خهوی دیلی
 له سیه ری بیرچونه ووی ناو نیهانا
 له قهفی کوک و زنجیری به نده کانا
 به دی می نه کهم
 بو نه ووی نرسی سبه ییج به شکیتیم
 چاویانم کرد .. به خه لووزان

روونا کیمیم .. تیا کوژانته وه
دلایان به دای پشیله ،
سپله بیم .. تیا ژیانته وه !
ياساولی یه کهم ا دیواره کان .. چاره نووسیان .. له خه تیکا ،
به یهک نهکا

یهک بریره ی پشت و هیزن
همموش ته نها ته ختی بتی
تاجی دیزئی نه پارژون ..

نه کهر درزی جهی کرده وه بو دلوپه ،
له ناو شانی یه کیکیانا
دل نیابن .. هه مان درزه
له ناو شانی هه موویانا .

- وچان -

که واته نهی بته وانی دیواره کان
چاوی دیواری هه ر سیکمان
هه ر یهک چاوه
با نه و چاوه به په رژینی چه قو بکرین .
ياساولی دوو هه م : چونی بکرین ؟

ياساۋلى سېھەم : چۆنى بىكرىين ؟
ياساۋلى يەكەم : لە دەمارى بە نەدە كانمان داو تەچنەين
يەك ئېشكى ديوارى يەكتر ،

بۇ يەك تەكرىين
من ئازارات بە خوئى دلى تەشكىنم
تۇ بە مزخى مېشكى ھى من
تەو چاۋىكەم بۇ ھەل كۆلى
من دروئەئى سەر پەراندىن
تى كەبشتن !

ياساۋلى دوۋەھەم : تى كەبشتن . . وانە ھەموو ،
بۇ راۋى خوئى سوور تەچىين !
ياساۋلى سېھەم : ديوار تەلى بەۋە تەژىين !

« وچان و . . ماۋە يەك بى دەنكى »
بەندى يەكەم : « بەكەرمى تەكەۋىتە لېدانى ديوار و لىو كرتۇ -
شتى رقى »

ھەستىن . ھەستىن . ھەستىن .. تاوان ،
وا دەم تەژەۋىتە دلتان
ھەستىن .. ھەستىن .. فرىا كەون

فریای خوینی زهرده شت کهون
فریای تیشکی نخوری کبیر او
فریای باران
فریای نوزی ده غلی سووتاو
ههستن .. ههستن نهوا تاوان
داوی چنی

چرۆی چاکه کیانی رنی
دوا ههل .. دوا مؤله تی ژیان
هاوار نهکا .. نهلی .. ههستن
ههستن .. دیوار پروخینن
بت .. بشکینن
سه ری بتهوانی تاوان پپه پینن
ههستن .. ههستن .. خوا رزکار کهن
ههستن .. ههستن !

بهندی دووهم: «ورده ورده نه که وپته جولانه وه و چاونه کاته وه»
له کوئی وپرتنه ی .. ناو خهوی بزرکاوما
له دهروونی .. بن سیداره ی .. ههل توتاوما
دهنگ نه بیسم .. نهلی دیوار

ئەلچ شۈورەى بەردى ئازار ... پىروخىنن
مۇتەكەى خەو .. بسووتىنن
كام ھەورى دەنگ بوو كىرمانى ؟
بەكز دىوارا چۆن بچىين ؟
بت چۆن بگىرىين ؟

بەندى سىبەم : « دواى جولانەوھو چاوكردنەوھ »

كوتى خەوالووم .. پەردەى كاسى لەرايەوھ
زامى چاوم .. بە پرووناكىى .. كزايەوھ ..
پرووناكىى دەنگ .. لە تارىكىى ..
زىنداننا .. زىركايەوھ ..
دەنگ ئەبىسم .. دەنگى زىندوو
دەنگى ئەو دىور دىوارەكان
دەنگى وشەى ،

لە سىبەرى كپ .. ياخىى بوو
بەلام دىوار چۆن ئەروخىن ؟
بت چۆن ئەشكىن ؟
بە كام پەيژە سەر بگەوين ؟
قەلاى بتەوان چۆن بگىرىين ؟

به ندى دووهه م : گام هه ووزى ده نك بوو كرمانى ؟

به كز ديوارا چۆن بچيىن ؟

به ندى سته م : بت چۆن ته شكى ؟

ديوارى رهش چۆن ته پروخى ؟

ياساوى به كه م : « به ته وسه وه »

به شيرى خه و بت به شكينىن

له نووستنا به پرخه ي بيز .

ديوارى بهرز .. بروخينى !

ياساوى دووهه م : ديواره كان چاويان .. به كه

هيزى ده من و قاچيان .. به كه

شه وه زه نكى دليان .. به كه

چنكى خويناويان .. به كه .

ياساوى سته م : ديواره كان بو ته هره مهن

له بهك كاتا كر نوش ته بهن

شوين ده نكى خنكاو مه كهون

به دواى ناكرى دوزه خا .. چون رانه كهن ؟

مه كهن .. به نهجه ي سووتاو .. بو بت رامه كيشن

وهرن بژيىن

له کهل دیواری نه زهلا وهرن بژین !
 به نندی یه کهم : ههستن .. ههستن .. ههستنه سهر پین
 به دواى په یامی ون بووا .. بکهونه پری
 بیدوزنه وه .. ههتا په یام .. نه دوزنه وه
 له پرووخانی .. دیواری مهرک .. مه پرسنه وه !
 به نندی دووهم : یو کوئی بژین ؟
 له کام شوینا بوی بکه پین ؟
 به نندی سیمهم : شه وکار دهر وونی تار بیکه .. چون بکه پین ؟
 یو کوئی بژین ؟
 به نندی یه کهم : له سامانی چاوی پروونی منالانا ،
 بوی بکه پین
 له باخی جهرگی سووتایوی نافر تانا
 بوی بکه پین
 له و شوینه دا .. بوی بکه پین .. که برسیقی
 تیا یا .. نه کری
 له و شوینه دا .. که دره ختی
 سهوز .. وهری
 له و جی به دا .. وشه ی پاکی .. لی هه آواسرا

پیغمبهری .. جوان په رستی ،

تیدا .. کوژرا

له و شوینه دا .. بوی بکه رین .. خزه و یستی

تیا یا .. نه ژی

- وچان -

له کام لاره .. هاوارو ده نگی خوښتانه بیست

چرای نالای زه رده شتانه دی

بهره و نه وی

بکه ونه پی ا

به ندی دووهم و سیه م به بهک ده نگی :

خوین ده نگی کوا .. کویمان لپی بی ؟

به ندی به کم : ده نگی نه نجامی سه رکه و ون .. ده نگی به هار

ده نگی تریفه ی ناسایش

ده نگی خوری مژده ی ها توو .

ده نگی پوخواندنی دیوار :

وا له که روی سووری نه وا

وا له که روی هوری نه وا

وا له چاری نالی نه وا

وا له کفشی گری نهوا

بهندی دووههم و سیههم به بهک دهنگ :

چون بیناسیین ؟ چون بیبیین ؟

بهندی به کهم : مه نوونهوه ، تاوی سارد بکهن به خهوا

چقل بکهن به کلبنه ی زهرووی شهوا

پنج بکهنن به نازاری زامی له شتان

پواز بکهن .. به کۆتوره

خۆشهویستی .. به ناویشان

رتی .. به به اینی نهوستان

یاساولی به کهم ! کهر نه چاره .. دیوار له خۆ بوروژینن

نه نجام .. چوار میخه کیشانه .

یاساولی دووههم : له سهه پشکۆ .. راوهستانه .

یاساولی سیههم : دروینه یه .. دروینه یه .

بهندی دووههم : کوئی کرن لیم

نانوومهوه .. به شوین په یاما نه که پریم

خۆم .. به دهنگی خوینن نه ناسم

نانوومهوه ..

شهو به دره خقی مه تاوا ،

هه‌ل نه‌واسم

نانوومه‌وه .. چارێکی تر ،

نانوومه‌وه

به‌ندی سێهه‌م : منیش هه‌لساومه‌ته سه‌ر پینی

نانوومه‌وه ..

نانوومه‌وه .. تا دیوار کرمه‌ریز نه‌بین

تا خه‌م .. کریانێ .. نه‌وه‌ری

نانوومه‌وه .

به‌ندی یه‌که‌م : ته‌ی هاو بییران

هاو بییرانی نه‌و دیو دیوار

له‌که‌ل ده‌نکی خوێن بیستنا

له‌که‌ل په‌یمانی رۆشتنا

له‌ بییرتان بێ .. چاله‌ نه‌وسنه‌کانی نه‌وت

نه‌وتی .. به‌لا .

نه‌تان خه‌نه .. هه‌لدیره‌وه .. له‌ بییرتان بێ

هه‌ر ده‌نکی خوێن ناشانتان بێ

له‌ بییرتان بێ .

به‌ندی دووه‌هه‌م : میشه‌کانی سه‌ر چاله‌ نه‌وت

وروو کاون

له ناویه کا . . له یه کتری ی . . وروو ژاون

پرش نه چنه وه

نهوس . . داوی بز ناونه وه

له بییر مانه .

به ندی سیپه م : تی که یشتووین . هیزی دیوار ، له کهل بتا

له کهل بازوی بته وانا

له کهل که لیه ی ژه هراوی پییره شهیتانا

وان له هیزی چانه وهری چالی نه وتا

تی که یشتووین . . له بییر مانه .

به ندی یه کهم : ده سا نیتر به ره و پییری هاواری خوین

به ره و چرای ژیان . . ژاوین

به ره و بانکی زهوی . . بزوین

به ره و دیوار پامال کردن

به ره و به ره و به ره و مردن ،

هه تا بزین .

« وچان . . موسیقایه کی مارشی سوپایی لی نه درنی ،

یاساوله کان نه شله ژین ، کوئی یان نه کرن ، ههر

سڀڪيان خويان ته خزينه پال به ڪوهه ، به نده کان ته ڪوهه
چم و چول و بزونه رهه ، ڪوت و زنجيري ده ست و پي پيان
ته پچرينين ... » .

به ندي به ڪم : لاي منهوه ... خوين وروڙا

لاي منهوه .. زهوي ميڙوو ،

ناخي .. ههڙا

لاي منهوه ... مردن .. بهزي

به ندي دووهه : لاي منهوه .. بتي تاوان .. ته ختي لهرزي

دهنگي خوين دي .. دهنگي به سام

دهنگي پيڪه نيني ته انجام

لاي منهوه .. هاواري خوين

ڪوئي شهيتاني شهري ڪهر ڪرد

لاي منهوه .. ره شه باي خوين

نالاي ههل ڪرد

لاي منهوه .. چاله ڪوڙه گاني نهوت

نهوسيان .. تيا مرد .

به ندي ستههه : دهنگ دي .. دهنگ دي .. دهنگي خوننه

دهنگي ڪهلهي بت پڙينه

لاى منهوه .. دارى زېرى ههزار سائيه

ژبايهوه ...

لاى منهوه .. زهردهشت .. ديسان

چارنكى تر .. ههساياهوه

لاى منهوه .. بوو به باران

بارانى ژبين .

« هر سى ياساونه كه به پهله پرۆزى دهرباز نه بن ،

بهنده كان ديواره كان نه روخينن ، هر سيكيان باوهشى

يهك كرتنهوه به يهك دا نه كه نهوه ، لهم كاته دا . . خور

هه ادبت . »

- پهرده داكشا -

۱۹۷۰

- تهواو بوو -

ناوه روؤك

- ١ - وتەى روانكە
- ٢ - پرسىار بۆ ھاتنى كۆدۆ جەلال مېرزا كەرىم
- ٣ - سەمكۆلى ئەھرىمەن لە زامى ھەفرىستە كەدا كا كە مەم بۆتانی
- ٤ - لە روانكەى ياخى بوون و شوپرش و مەركەو سەلاح شوان
- ٥ - كەرووى پۆستال ئەحمەد سالار
- ٦ - سەج بركە خەمى ياخى بوو سامى شوپرش
- ٧ - سەكالى ئەستېرە بەگى تاشاو رەفېق سابېر
- ٨ - ئەحمەد شاكەلى
- ٩ - ھەستى ياخى بوون محەمەد بەدرى
- ١٠ - چاينك لە زەلكاوى پاشا كەردانىدا ئابەر سەلىح سەعید
- ١١ - كىيانى ياخى بوون و بە كۆراچوون
لە شىعەرى شاعىرانى ئەوەى نوێدا
حەسەن عارف
- ١٢ - دىوارو دەنگى خوین شىركۆ بىج كەس

١٩٧١ / ٨ / ١٧ / ١٠٠٠

رقم الايداع في المكتبة الوطنية ببغداد ٣٥٦ لسنة ١٩٧١

مطبعة النعمان - النجف الاشرف - ٢٠٩٧

سليمانی

۴۶۱

کتابخانه

له مورد جوړه کتیب وگوفارو روزنامه پښتانه له کورمې و له عربي

له مورد جوړه دفتر د قلم وپښتني بيگ قواخانه بزقرابيان

سردار مامه له پښتانه خوښ و له مورد مستقيم به زرخي خورگ

له لای
کتابخانه می سلیمان

خارده فی : عمر عبدالرحمن

نرخي - ۱۵۰ - فلسه

چاپخانه ی (النعمان) له نه جهف